

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om *Betydningen af it-baseret livslang læring for Europas konkurrenceevne, industrielle ændringer og udvikling af social kapital*

(2006/C 318/03)

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede den 19. januar 2006 under henvisning til forretningsordenens artikel 29, stk. 2, at udarbejde en: *Betydningen af it-baseret livslang læring for Europas konkurrenceevne, industrielle ændringer og udvikling af social kapital*.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Rådgivende Kommission for Industrielle Ændringer (CCMI), som udpegede Marian Krzaklewski til ordfører og András Szücs til medordfører. CCMI vedtog sin udtalelse den 31. august 2006.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 429. plenarforsamling den 13.-14. september 2006, mødet den 13. september, følgende udtalelse med 181 stemmer for, 6 imod og 11 hverken for eller imod:

1. Forslag og henstillinger

1.1 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg er overbevist om, at anvendelse af elektroniske medier i undervisning og uddannelse — e-læring ⁽¹⁾ — vil give EU mulighed for at gennemføre aktiviteter, der har til formål at øge effektiviteten og kvaliteten af uddannelse, herunder arbejdspladsbaseret almen og faglig uddannelse. Dette vil sammen med andre foranstaltninger nedbringe udgifterne til personaleuddannelse og mærkbart forbedre virksomhedernes, og især de små og mellemstore virksomheders konkurrenceevne.

1.2 EØSU mener, at læring og uddannelse, som understøttes af informations- og kommunikationsteknologier (ikt), endnu ikke er en sammenhængende helhed i EU. Det skyldes den sproglige og kulturelle mangfoldighed, og at de relevante markeder endnu ikke er modne.

1.2.1 For at dette kan ændres, skal alle uddannelsesinstitutioner, herunder også dem, der er aktive inden for livslang læring ⁽²⁾, være mere åbne over for nye læringsformer og parate til at anvende dem i endnu større omfang samt støtte integrationen af viden og erfaring med henblik på at skabe synergi med den påtænkte teknologiske og økonomiske udvikling.

1.2.2 EØSU mener, at Kommissionen bedst er i stand til at udforme en ny politik på dette område. Spørgsmålet om kommunikation og koordination er derfor især vigtigt for Kommissionens tjenestegrene, især på områderne uddannelse og informationssamfund.

⁽¹⁾ e-læring — Anvendelse af nye multimedieteknologier og internet for at højne kvaliteten i undervisningen ved at lette adgangen til forskellige ressourcer og tjenester og til fjernudveksling og fjernsamarbejde.

⁽²⁾ Livslang læring — Dette udtryk bruges til at indikere, at tillæring af ny viden nu anses for at være en fortsat proces, som ikke slutter, når man forlader skolen eller universitetet, men fortsætter uafbrudt gennem hele ens professionelle karriere og endda efter, at man er gået på pension, idet det nu omfatter alle livets faser og alle socialgrupper, hvilket i vid udstrækning beror på de muligheder, som e-læring indebærer (kilde: www.elearningeuropa.info).

1.2.3 Tidspunktet er kommet, hvor man bør erkende, at e-læring er blevet en integreret del af hverdagen og et anerkendt fagområde. Dette vil gøre det lettere at anlægge en konsekvent tilgang og udnytte merværdien af e-læring.

1.3 EØSU er overbevist om, at der i EU er behov for at skabe større bevidsthed om, hvordan ikt kan understøtte uddannelse i erhvervslivet og inden for livslang læring. Det kan blandt andet ske gennem:

— arbejdspladslæring, der fortrinsvis foregår i jobbet, og hvor formålet er at løse eksisterende problemer i en specifik kontekst;

— metoder og tilgange, som anerkender tidligere uddannelsesresultater — herunder dem, som er opnået i forbindelse med arbejde og erfaring — og tilskynder til aktiv involvering i både selvstændige og samarbejdsbaserede uddannelsesaktiviteter.

1.4 EØSU appellerer til EU-institutionerne og medlemsstaterne om at have in mente, at når de gennemfører udviklingsprogrammer i tilknytning til informationssamfundet, må disse processer ikke føre til nogen form for udstødelse. Der bør med andre ord ikke være sociale eller økonomiske hindringer af nogen art for at anvende elektroniske infrastrukturer som et læringsredskab.

1.4.1 EØSU understreger, at støtte fra EU og medlemsstaternes regeringer til bredbåndinternetforbindelser ⁽³⁾, der giver adgang til e-læringssystemer, er en vigtig forudsætning for at kunne anvende ikt inden for livslang læring, navnlig i EU's

⁽³⁾ Internetbredbåndadgang — Kommunikationskanal med høj kapacitet, som muliggør hurtig, let adgang til information og e-læringssystemer (kilde: www.elearningeuropa.info).

landdistrikter og små byer. Situationen er især vanskelig for sådanne områder i de nye medlemsstater. Dette støtter blot argumentet om, at der ikke må være nogen hindringer for adgang til bredbåndsforbindelser.

1.4.2 EØSU anmoder i den forbindelse Kommissionen om at lade bredbåndsadgang indgå som led i en bredere strategi, der skal give e-adgang status som en almenyttig tjeneste.

1.5 EØSU mener, at hvad angår elektronisk fjernundervisning og -uddannelse bør man være særligt opmærksom på faren for, at der kan opstå en generationskløft, især fordi flere og flere aktiviteter inden for livslang voksenlæring vil blive gennemført ved hjælp af ikt.

1.6 EØSU gør desuden opmærksom på, at e-læring også bør tilpasses blindes behov. I betragtning af, at de tekniske løsninger på dette område er velkendte, bør forfattere til bøger om e-læring tage udgangspunkt i de regler, der er fastsat af blindeorganisationer.

1.7 EØSU er overbevist om, at e-læring vil være et effektivt redskab til at forbedre virksomhedernes konkurrenceevne og øge deres forretningspotentiale, navnlig i små og mellemstore virksomheder, der spiller en central rolle, når det drejer sig om at skabe økonomisk vækst og arbejdspladser.

1.8 EØSU mener, at større udbredelse af ikt-baseret livslang læring i EU i høj grad kan være med til at fremme erhvervslivets konkurrenceevne og styrke den sociale kapital og således bidrage til at øge værdien af den europæiske virksomhedskapital.

1.9 EØSU konstaterer, at der er et påtrængende behov for at definere en ny rolle for civilsamfundet og for dialog mellem arbejdsmarkedets parter som led i fremme og etablering af it-baseret livslang læring på EU's arbejdsmarkeder. At gøre alle de europæiske samfund parate til ikt-baseret livslang læring vil bidrage til opbygningen af et europæisk videnområde og et videnbaseret samfund ⁽⁴⁾.

1.10 EØSU konstaterer, at der er gjort færre fremskridt end forventet med hensyn til integration af ikt i læring og faglig konsolidering af e-læring. De kompetente myndigheder på europæisk og nationalt niveau anmodes derfor om at træffe foranstaltninger, som vil få væsentligt flere personer til at give sig i

⁽⁴⁾ Videnbaseret samfund — Et samfund, hvis processer og aktiviteter er baseret på produktion, distribution og anvendelse af viden med henblik på fortsat forbedring af færdigheder og et omfattende engagement i familie- og arbejdslivet samt i samfundet, KOM(2001) 678 endelig.

kast med e-læring. En sådan udvikling vil have afgørende indflydelse på erhvervslivets konkurrenceevne og produktivitet.

1.11 EØSU opfordrer EU-institutionerne til at være særligt opmærksom på små og mellemstore virksomheder, deres netværk og repræsentative organisationer for at sikre, at de får størst muligt udbytte af ikt i uddannelsessammenhæng.

1.12 EØSU mener, at undervisere i moderne teknologi og metodologi (it-uddannelse) bør tildeles langfristet, systematisk støtte via omfattende programmer og incitamenter.

1.13 EØSU understreger, at Kommissionen også bør være særlig opmærksom på spørgsmålet om intellektuel ejendomsret i forbindelse med it-uddannelser.

1.14 Som afsluttende konklusion på sine forslag og henstillinger foreslår EØSU, at man tilføjer en ny term — »e-livslang læring« — til den række af termer, som allerede anvendes i EU (f.eks. »e-Europe«, »e-læring«, »e-færdigheder« osv.) for at fremhæve denne læringsforms rolle og nødvendigheden af at udvikle og udvide denne læringsform i e-Europe-handlingsplanen og efterfølgende i 2010-initiativer.

2. Indledning og baggrund for udtalelsen

2.1 I udtalelsen undersøges betydningen af ikt-baseret livslang læring for konkurrenceevnen, industrielle ændringer og udvikling af social kapital i Den Europæiske Union.

2.2 Livslang læring er i forbindelse med Lissabon-strategiens gennemførelse ved at blive et af de vigtigste begreber i EU's uddannelsespolitik og de nye undervisningsprogrammer for perioden 2007-2013 ⁽⁵⁾. Fleksible og åbne ikt-baserede lærings- og uddannelsesformer spiller helt klart en nøglerolle i udviklingen af en videnbaseret økonomi.

2.3 Efter det banebrydende program e-Europe og foranstaltninger for at indføre e-læring, som allerede har vist lovende resultater, bør man overveje, hvordan man kan bygge videre på disse resultater, hvad angår den industrielle udvikling, hvordan man kan udvikle de muligheder, som der hermed er opstået, og hvordan vores fremtidsudsigter skal se ud.

⁽⁵⁾ »Etablering af et integreret handlingsprogram inden for livslang læring«, KOM(2004) 474 endelig af 14.7.2004.

3. Generelle bemærkninger

3.1 Betydningen af informationsteknologi i forbindelse med udvikling af menneskelige ressourcer er anerkendt af Europa-Parlamentet og Rådet for Den Europæiske Union⁽⁶⁾, som har godkendt et flerårigt program (2004-2006) for effektiv integrering af ikt i uddannelsessystemerne i Europa. Programmets grundlæggende mål er, at ikt skal bruges til at fremme almen og faglig uddannelse af høj kvalitet i forbindelse med livslang læring.

3.2 Åben, fleksibel fjernundervisning var sammen med e-læring fremherskende i det sidste årti, men tages nu atter op og denne gang i en bredere sammenhæng. Ikt-baseret læring og e-læring gør vores hverdag, uddannelse og arbejde mere fleksibel og anses for at være et af de vigtigste midler til at opfylde Lissabon-strategiens mål. Ikke-formel⁽⁷⁾ og uformel uddannelse⁽⁸⁾ og arbejdspladslæring får stadig større betydning.

3.3 I sin udtalelse fra 2004 om »Bedre gennemførelse af Lissabon-strategien«⁽⁹⁾ understregede EØSU nødvendigheden af at undersøge de nye muligheder i den videnbaserede økonomi og betydningen af større udbredelse af informationsteknologier og innovationsprocesser.

3.3.1 I udtalelsen gjorde EØSU også opmærksom på mangler ved uddannelsessystemerne og behovet for bedre integrering af den sociale dimension.

3.4 Nogle af de initiativer, som EU har taget inden for ikt-baseret læring i det seneste årti, har ført til usædvanligt fine resultater, mens andre manglede sammenhæng og ikke førte til det tilstræbte resultat, hverken kvantitativt eller kvalitativt set.

3.4.1 De første modeller for e-læring fokuserede på individet og overførsel af forud fastlagt viden. De omfattede praktisk talt ingen vejlederstøtte eller -evaluering og var noget af en skuffelse for dem, som gjorde de første forsøg på at tilpasse sig denne læringsform.

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 2318/2003/EF om eLearning-programmet af 5. december 2003.

⁽⁷⁾ Ikke-formel uddannelse sker sideløbende med den uddannelse, der gives inden for rammerne af det almene og faglige uddannelsessystem, og fører normalt ikke til et officielt certifikat. Ikke-formel uddannelse kan organiseres på arbejdspladsen af en gruppe eller af civilsamfundsorganisationer (som f.eks. ungdomsorganisationer, fagforeninger eller politiske partier). Ikke-formel uddannelse kan også finde sted i organisationer eller have form af tjenester, der skal supplere de formelle systemer. EU-Kommissionen, SEK(2000) 1832.

⁽⁸⁾ Uformel uddannelse — Uddannelse der finder sted i hverdagsituationer på arbejdet, i familien og i fritiden. Den er hverken organiseret eller formel (i henseende til målsætninger, varighed og ressourcer). Uformel uddannelse foregår ofte uden, at den pågældende person er bevidst om det, og fører normalt ikke til et certifikat. EU-Kommissionen, SEK(2000) 1832.

⁽⁹⁾ »Bedre gennemførelse af Lissabon-strategien«.

3.4.2 Hastige teknologiske fremskridt, større økonomisk pres og de politikforanstaltninger, som regeringer i de seneste par år har truffet i forskellige tempi med det formål at indføre ikt inden for almen og faglig uddannelse, har ikke været nok til at fremme udviklingen af faglige kompetencer.

3.5 Det er planen, at i 2010 skal 12,5 % af de voksne i EU mellem 25-64 år deltage i forskellige former for livslang læring, mod det nuværende gennemsnit på 10 %⁽¹⁰⁾. Kun ved at øge udbredelsen af ikt-baseret almen og faglig uddannelse kan disse mål nås.

3.5.1 De udfordringer, som Kommissionens og medlemsstaternes programmer for almen og faglig uddannelse står over for, er særligt store, fordi kun 15 % af de nye job i de næste fem år skal besættes med ufaglærte, mens 50 % vil kræve højt kvalificerede medarbejdere⁽¹¹⁾.

3.6 Et nyt EU-initiativ, som blev iværksat i forbindelse med Kommissionens »i2010«-meddelelse⁽¹²⁾ er e-integrationsinitiativet. Termen »e-integration« henviser både til integration af ikt og anvendelse af ikt som et middel til at opnå integration⁽¹³⁾. Hensigten med e-integrationspolitikken er at fjerne hindringer for og fremme anvendelse af ikt for at undgå udstødelse og forbedre økonomisk produktivitet og beskæftigelsesmuligheder.

3.6.1 Et vigtigt aspekt af e-integration er elektronisk fjernundervisning, som har til formål at nedbringe eller forebygge den sociale marginalisering blandt erhvervsgrupper med begrænset adgang til traditionelle uddannelsesformer på grund af deres geografiske placering, sociale situation eller særlige uddannelsesbehov (handicappede).

3.6.2 Denne læringsform rummer mange fordele. Eftersom den ikke er bundet til et fast undervisningssted, kan læringen foregå i en hastighed, som er tilpasset individuelle behov. Det er muligt at anvende moderne informationsteknologi, og personer fra ugunstigt stillede grupper har mulighed for at forbedre deres færdigheder osv.

3.6.3 I en nylig udtalelse⁽¹⁴⁾ anmodede EØSU repræsentanter for regeringer og erhvervssektorer om at træffe og støtte foranstaltninger til fremme af ikt-baseret almen og faglig uddannelse for forskellige sociale grupper, der er i fare for »e-udstødelse«⁽¹⁵⁾.

⁽¹⁰⁾ »Modernisering af almen uddannelse og erhvervsuddannelse: et afgørende bidrag til velstand og social samhørighed i Europa«, KOM(2005) 549 endelig af 30.11.2005.

⁽¹¹⁾ Rådets (uddannelse, ungdom og kultur) konklusioner af 21.2.2005.

⁽¹²⁾ KOM(2005) 229 endelig.

⁽¹³⁾ Ministerkonference om »Ikt for et inkluderende samfund«, Riga, den 11. juni 2006.

⁽¹⁴⁾ E-tilgængelighed.

⁽¹⁵⁾ »e-udstødelse« — udelukkelse fra deltagelse i elektronisk kommunikation.

3.6.4 Gennemførelsen af e-integrationsprogrammet er også kædet sammen med fremme af grundlæggende it-færdigheder⁽¹⁶⁾, som er blevet synonymt med det moderne videnbase-rede samfund. Som det blandt andet fremføres i en af EØSU's seneste udtalelser⁽¹⁷⁾, synes det ikke kun nødvendigt, men også selvfølgelig snarest muligt at anerkende it-færdigheder som en af de vigtigste færdigheder inden for livslang læring.

3.7 Fremme af e-færdigheder⁽¹⁸⁾ har væsentlig indflydelse på forskellige aspekter af industrielle ændringer. Termen »e-færdigheder« dækker færdigheder, der relaterer til ikt-praksis, ikt-brug og e-business. Kommissionen foreslog for nylig en række foranstaltninger inden for rammerne af en omfattende dagsorden for e-færdigheder, hvoraf mange omhandlede erhvervslivet og styrkelse af e-færdigheder på arbejdsmarkedet og udvikling og fremme af nye e-kompetencer⁽¹⁹⁾.

3.7.1 Partnerskabet mellem interessenterne spiller en nøgle-rolle i forbindelse med foranstaltninger vedrørende både e-færdigheder og selve de spørgsmål, som knytter sig til indførelse af ikt-baseret livslang læring. Det omfatter følgende interesser:

- faglige organisationer;
- repræsentanter for virksomheder (ikt-brugere), som er afhængige af faglært arbejdskraft;
- repræsentanter for forskellige grene af industrien, som er ansvarlige for indførelse af nye teknologier og derfor har bedre kendskab til, hvilke typer af kvalifikationer der kræves;
- repræsentanter for ikt-industrien;
- forskere og udviklere inden for ikt-området;
- forskere, der arbejder med kvantitative og kvalitative aspekter af e-færdigheder;
- politiske beslutningstagere inden for områderne uddannelse, forskning, erhvervsliv, innovation og informationssamfund;
- fremtidsanalytikere med et bredt syn på ændringer i samfundet og interaktionen mellem samfund og teknologi.

⁽¹⁶⁾ Grundlæggende it-færdigheder — begrebet dækker de grundlæggende færdigheder, der kræves for at deltage aktivt i informations-samfundet og den nye mediekultur. Det er fokuseret på tillæring af færdigheder og evner inden for ny teknologi, som får stigende betydning i dagligdagen. e-Learning-programmet af 5. december 2003.

⁽¹⁷⁾ Udtalelse — Nøglekompetencer for livslang læring, maj 2006.

⁽¹⁸⁾ Rapport fra RAND Europe, »The Supply and Demand of E-skills in Europe«, september 2005.

⁽¹⁹⁾ e-kompetencer — kompetencer på ikt-området og færdigheder og holdninger, der relaterer til anvendelse af ikt, som giver mulighed for at udføre faglige opgaver på det rette niveau.

3.8 Udbredelse af bredbåndsadgang til internettet er helt afgørende for opfyldelsen af målene i henholdsvis i2010-strategien og e-integrationsprojekterne. Bredbåndsadgang må ikke kun begrænses til store byer, men skal også være tilgængelig for indbyggere i mindre udviklede regioner⁽²⁰⁾.

3.8.1 Man bør være opmærksom på, at i EU-15 har omkring 90 % af virksomhederne og husstandene i byområder adgang til en bredbåndsforbindelse, men kun 60 % i landdistrikter og yder-regioner. Disse forskelle er endnu større i de nye medlemsstater.

3.8.2 Bredbånd er helt nødvendigt, ikke alene for udviklingen af virksomheders konkurrenceevne og regioners økonomiske vækst, men også for uddannelses- og erhvervsuddannelsessek-toren, især hvor e-læring anvendes i uddannelsesprogrammer.

3.9 Det vil i øjeblikket være overordentlig hensigtsmæssigt med en politisk debat om dette anliggende, hvis vi skal forbedre livslang e-læring og gøre denne læringsform mere effektiv. EU er bedst i stand til at udstikke nye retningslinjer for politikken på dette område.

3.9.1 De nuværende politikker lægger de facto vægt på indførelse af ikt i formelle uddannelsesinstitutioner, bl.a. skoler og universiteter. Der fokuseres langt mindre på ikt, og der afsættes færre ressourcer til fremme af ikt-anvendelse inden for livslang læring og ikke-formel/ufornet uddannelse for voksne.

4. Særlige bemærkninger

Betydningen af it-baseret livslang læring for Europas konkurrenceevne og produktivitet

4.1 Ifølge retningslinjerne i Kommissionens meddelelse fra 2002⁽²¹⁾ og EØSU's udtalelse om »Uddannelse og produktivitet« er produktivitet nøglen til virksomhedernes og de europæiske økonomiers konkurrenceevne samt til økonomisk vækst. Større produktivitet er i vid udstrækning afhængig af virksomhedernes fremskridt på ikt-området og arbejdskraftens evne til at tilpasse sig moderne krav i erhvervslivet.

4.1.1 Selv om de elektroniske teknologier, der blev slået stort op, ikke formåede at leve op til forventningerne i de indledende udviklingsfaser, oplever de områder af samfundet og økonomien, der anvender elektroniske teknologier, en hidtil uset udvikling og har fortsat et stort potentiale.

⁽²⁰⁾ Kommissionens meddelelse om »Bredbånd til hele EU« af 21.3.2006.

⁽²¹⁾ KOM(2002) 262 endelig.

4.1.2 Kommissionen erkender og påskønner i den forbindelse med rette den vigtige rolle, som moderne informations- og kommunikationsteknologier spiller for fremme af konkurrenceevne og innovation og deltagelse i den videnbaserede økonomi, navnlig i små og mellemstore virksomheder.

4.2 Vejen til at forbedre den europæiske økonomis konkurrenceevne må nødvendigvis gå gennem uddannelse, herunder ikt-baserede programmer og erhvervsuddannelse. Udvikling af sammenhængende, omstillingsparate og fleksible uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer for såvel arbejdsøgende som dem, der forbereder sig på at komme i arbejde eller allerede er beskæftiget i industrien, vil få videnproduktionens vækstrate til at stige og føre til afgørende teknologiske forandringer og nyskabelser i fremstillingsvirksomheder samt øge deres konkurrenceevne.

4.2.1 Indførelse af it-baseret livslang læring i virksomheder og tilknyttede områder vil gøre dem mere konkurrencedygtige og styrke den sociale kapital og dermed øge værdien af den europæiske virksomhedskapital.

4.3 Omkring 1994 skete der et gennembrud i gennemførelsen og anvendelsen af e-læring, da erhvervslivet — hovedsageligt store selskaber — begyndte at anvende denne metode i større skala som led i deres interne uddannelse og udvikling af menneskelige ressourcer. Det var et tegn på modenhed, da e-læring viste sin evne til at levere solide og holdbare løsninger og dermed fik lagt afstand til den tidligere periode, der var præget af forenkede reklame- og markedsføringsbudskaber. Små og mellemstore virksomheder er i mellemtiden af flere årsager blevet til en i praksis ugunstigt stillet gruppe af brugere af e-læring, der kun anvender denne uddannelsesmetode — og ofte også ikt — i begrænset omfang, og størstedelen af de ansatte i små og mellemstore virksomheder risikerer herved at blive udelukket fra de muligheder, som findes inden for videreuddannelse. Større deltagelse i e-læring kan i høj grad være med til at fremme små og mellemstore virksomheders konkurrenceevne og gøre dem mere effektive. Kompetente myndigheder på både europæisk og nationalt niveau bør øge bevidstheden herom og gennemføre foranstaltninger for at få små og mellemstore virksomheder til i højere grad at anvende ikt i uddannelsesøjemed.

Betydningen af it-baseret livslang læring for udvikling af social kapital

4.4 Social kapital omfatter færdigheder, viden, kultur, kundskaber og individuel kreativitet samt relationer mellem mennesker og organisationer. Betydningen af disse ressourcer for økonomisk vækst og dens efterfølgende industrielle forandringer bør vurderes ved at undersøge forholdet mellem udvikling, fremme og anvendelse af sådanne ressourcer og den merværdi, de skaber.

4.4.1 Et højt niveau af social kapital har direkte indvirkning på evnen til at skabe et videnbaseret samfund, som er kreativt, innovativt, åbent for forandring og i stand til at skabe langfristede økonomiske og sociale bånd. En af hjørnestenene i et sådant samfund er investering i forskning samt almen og faglig uddannelse.

4.4.2 Social kapital kan øges gennem de relevante aktørers (se punkt 3.7.1) evne til at samarbejde i form af partnerskaber i alle programmer og aktiviteter, der har forbindelse til ikt-baseret almen og faglig uddannelse, især livslang læring.

Betydningen af it-baseret livslang læring for industrielle forandringer, med særlig hensyn til investering i arbejdstagerkvalifikationer, udvikling af menneskelige ressourcer og bekæmpelse af arbejdsløshed

4.5 Elektronisk fjernundervisning kan muliggøre systematisk, hurtigere og billigere overførsel af viden. Det er især en nøglefaktor inden for erhvervslivet, fordi det er en vigtig del af dens menneskelige kapital og fremmer overførsel af viden fra forskningsinstitutter til erhvervslivet.

4.5.1 Veluddannede arbejdstagere, der hele tiden forbedrer deres kvalifikationer, er en vigtig faktor, når en virksomhed eller et foretagende skal værdifastsættes. De gør det lettere for virksomheden at ændre sin produktionsteknologi og profil samt tilpasse sig arbejdsmarkedets krav.

4.6 Kommissionen har understreget⁽²²⁾, at teknologiens hurtige udviklingstakt og skiftende økonomiske forudsætninger gør det nødvendigt med langfristede investeringer i udvikling af menneskelige ressourcer fra enkeltpersoner, virksomheder, arbejdsmarkedsparter og offentlige myndigheder. Desværre er der i EU's medlemsstater ingen klar tendens til større offentlige investeringer i uddannelse, som gennemsnitligt udgør 5 % af BNP, og der er markante forskelle mellem de enkelte medlemsstater.

4.7 Investering i udvikling af menneskelige ressourcer har direkte indvirkning på produktivitetsvæksten og er endvidere en attraktiv investeringsform på både mikroøkonomisk og samfundsmæssigt plan. Undersøgelser⁽²³⁾ viser, at hvert læringsår direkte får den økonomiske vækst til at stige med ca. 5 % på kort sigt og ca. 2,5 % på lang sigt. Dette bekræftes i Det Europæiske Råds forslag⁽²⁴⁾, som understregede, at investering i almen og faglig uddannelse giver betydelige fordele, som langt overstiger de dermed forbundne udgifter.

⁽²²⁾ Meddelelse fra Kommissionen om »Effektiv investering i uddannelse og erhvervsuddannelse: en absolut nødvendighed for Europa«, KOM (2002) 779 endelig af 10.1.2003 (5269/03).

⁽²³⁾ Angel de la Fuente og Antonio Ciccone: »Human capital in a global and knowledge-based economy«. Endelig rapport fra Generaldirektoratet for Beskæftigelse, Sociale Anliggender og Arbejdsmarkedsforhold, Europa-Kommissionen, 2002.

⁽²⁴⁾ Formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råd den 23.-24. marts 2006 (7775/06).

4.8 Hastige teknologiske forandringer fører til fremkomsten af moderne produktionsudstyr, som ofte har it-systemer, der kun kan betjenes af medarbejdere med ikt-færdigheder. Det er ikke altid muligt at ansætte sådanne medarbejdere med det samme, men takket være udbredt anvendelse af ikt i undervisning og uddannelse, især inden for livslang læring, vil det helt klart være lettere at finde frem til disse medarbejdere på arbejdsmarkedet.

4.9 Af ovennævnte grunde og i betragtning af de nuværende forandringer i industrien vil det være hensigtsmæssigt at tage aktive skridt til snarest muligt at indføre ikt inden for livslang læring. Dette tiltag skal gøre det muligt for medarbejdere i europæiske fremstillingsvirksomheder og arbejdsløse under erhvervsuddannelse hurtigere at erhverve sig nye kundskaber og færdigheder. Især arbejdsløse bør sikres adgang til statsstøttet ikt-uddannelse ⁽²⁵⁾.

4.9.1 Arbejdsløse er ikke særligt motiverede til selv at tage initiativ til læring, fordi de stadig kun har få muligheder for at bruge den viden, som de har erhvervet. Den bedste motivation er den konkrete mulighed for et nyt job efter at have fulgt en bestemt uddannelse eller omskoling, der ideelt set udbydes af den virksomhed, hvori det pågældende job findes.

4.9.2 Dette kan skabe gunstige betingelser for ikt-baseret livslang læring, men infrastrukturen er utilstrækkelig på de områder, hvor det vil være mest hensigtsmæssigt (landdistrikter med konkursramte produktionsvirksomheder, hvilket er ved at blive et almindeligt fænomen i de nye medlemsstater).

4.9.3 Infrastrukturen i disse områder kræver støtte fra regeringerne og EU, eftersom it-virksomhederne ikke er parate til at dække udgifterne til internetadgang i fattige områder (småbyer og landdistrikter).

Bruxelles, den 13. september 2006

Anne-Marie SIGMUND

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽²⁵⁾ Udtalelse: »i2010 — Et europæisk informationssamfund som middel til vækst og beskæftigelse«.